

Î N C H E I E R E

06 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Bahnă Ion,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Todorosșcian Veaceslav împotriva lui Bahnă Ion privind încasarea datoriei și a
dobânzii de întârziere, compensarea cheltuielilor judiciare,
împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 18 februarie 2022 Todorosșcian Veaceslav a depus cerere de chemare
în judecată împotriva lui Bahnă Ion privind încasarea datoriei și a dobânzii de
întârziere, compensarea cheltuielilor judiciare (f.d. 2-4).

În motivarea acțiunii, reclamantul a menționat că la data de 30 aprilie 2021,
pârâtul Bahnă Ion a primit de la reclamantul Todorosșcian Veaceslav, cu titlu de
împrumut, bani în sumă de 5500 euro pe un termen de 6 zile, asumându-și obligația
de a restitui împrumutul la data de 06 mai 2021.

Reclamantul a comunicat că, la scadența termenului, pârâtul nu a restituit banii
împrumutați, invocând verbal probleme financiare, iar încercările reclamantului de
a soluționa acest litigiu amiabil s-au soldat cu eșec.

Reclamantul Todorosșcian Veaceslav a notat că în legătură cu intentarea
prezentului litigiu în instanța de judecată, a suportat cheltuieli de judecată în sumă
de 5700 lei, dintre care 3700 lei, achitați cu titlu de taxă de stat și 2000 de lei, pentru
serviciile de asistență juridică.

Prin urmare, reclamantul Todorosșcian Veaceslav a solicitat încasarea din contul
pârâtului Bahnă Ion în beneficiul său a datoriei în sumă de 5500 euro, echivalentul
în lei, conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la momentul
încasării banilor, și a dobânzii de întârziere pentru perioada 07 mai 2021-18
februarie 2022, în sumă de 532 euro, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 06 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a
admis cererea de chemare în judecată depusă de Todorosșcian Veaceslav împotriva
lui Bahnă Ion cu privire la încasarea datoriei. S-a încasat din contul lui Bahnă Ion

în beneficiul lui Todorosćian Veaceslav datorica în mărime de 5500 euro, dobânda de întârziere în mărime de 532 euro și cheltuieli de judecată în mărime de 5700 lei (f.d. 28, 33-34).

La 23 iunie 2022, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Bahnă Ion a declarat apel împotriva hotărârii din 06 iunie 2022 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru (f.d. 31-32).

La 27 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Todorosćian Veaceslav, reprezentat de avocatul Foltea Vasile, a depus referință la cererea de apel declarată de Bahnă Ion, prin care a solicitat respingerea apelului și încasarea din contul lui Bahnă Ion în beneficiul său a dobânzii de întârziere pentru perioada 06 iunie 2022-10 noiembrie 2022, în sumă de 609,52 euro, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins, din lipsă de temei, apelul declarat de către apelantul Bahnă Ion și s-a menținut hotărârea din 06 iunie 2022 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru. S-a încasat de la Bahnă Ion în beneficiul lui Todorosćian Veaceslav dobânda de întârziere pentru perioada 06 iunie 2022 – 10 noiembrie 2022 în suma de 609,52 euro, echivalent în lei moldovenești conform cursului valutar a Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii judecătorești, a sumei de 350 lei, cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii privind încasarea dobânzii de întârziere, și cheltuielile de judecată pentru asistența juridică în mărime de 2000 lei. (f.d. 77-82).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că raportând la caz prevederile legale, conchide că prima instanță just a dispus admiterea cererii de chemare în judecată, or, potrivit recipisei din 30 aprilie 2021, prezentată în original, se atestă cu certitudine existența unui raport juridic între Todorosćian Veaceslav și Bahnă Ion, conform căruia la data indicată, Veaceslav Todorosćian a oferit lui Ion Bahnă, un împrumut bănesc în sumă de 5500 euro, iar pârâtul-apelant și-a asumat obligația de a restitui acest împrumut până la 06 mai 2021, raport materializat prin semnarea de către Ion Bahnă a recipisei.

Instanța de apel a constatat că prima instanță just a dispus admiterea acțiunii, constatând că din raportul obligațional stabilit între părți și din motivul că pârâtul nu și-a onorat obligațiile asumate, urmează a fi dispusă executarea silită a obligației, prin încasarea de la Bahnă Ion în beneficiul lui Todorosćian Veaceslav, a sumei de 5500 euro, precum și pretenția privind încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 532 euro, or, contractul de împrumut are caracter oneros, iar obligațiile asumate la încheierea unui asemenea contract sunt purtătoare de dobândă.

Instanța de apel a notat că unicul temei invocat de Bahnă Ion privind casarea hotărârii este invocarea faptului că instanța de fond ilegal a respins cererea de amânare și a purces la examinarea cauzei.

În acest context, instanța de apel a reținut că în instanța de fond în total au avut loc 3 ședințe de judecată. Astfel, potrivit procesului verbal din 19 mai 2022, Bahnă Ion a solicitat acordarea unui termen pentru realizarea unei eventuale tranzacții de împăcare și contractarea unui avocat. Respectiv, cererea pârâtului a fost admisă, stabilindu-se de comun acord cu părțile următoarea ședință de judecată pentru data de 31 mai 2022, Bahnă Ion contrasemnând avizul de înștiințare. La ședința din 19 mai 2022, Bahnă Ion nu a comunicat instanței de judecată despre faptul că va fi în

imposibilitate de a se prezenta la ședință ori despre intenția de a părăsi Republica Moldova în această perioadă. Respectiv, prima instanță just a respins cererea de amânare, depusă de Bahnă Ion la data de 24 mai 2022, prin intermediul cancelariei Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Instanța de apel a indicat că apelantul-pârât Bahnă Ion, solicitând casarea hotărârii, cu trimiterea cauzei la o nouă rejudecare, nu a ținut cont de prevederile art.385 lit. d) Cod de procedură civilă, și nu a prezentat careva dovezi și argumente care ar confirma faptul că în speță instanța ar fi soluționat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces, precum că cauza ar fi fost examinată cu încălcarea competenței jurisdicționale, sau că cauza ar fi fost judecată de instanță în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Totodată, instanța de apel a reținut că la depunerea referinței de către reclamantul - intimat Todorocșian Veaceslav, s-a solicitat încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada 06 iunie 2022-10 noiembrie 2022 în suma de 609,52 euro și a cheltuielilor de judecată, iar conform prevederilor art.372 alin.(3) Cod de procedură civilă, se pot cere însă dobânzi, rate, venituri ajunse la termen și orice alte despăgubiri apărute după emiterea hotărârii în primă instanță, se poate solicita o compensație legală.

Prin urmare, instanța de apel va dispune încasarea de la Bahnă Ion, în beneficiul lui Todorocșian Veaceslav, a dobânzii de întârziere pentru perioada 06 iunie 2022-10 noiembrie 2022 în suma de 609,52 euro, echivalent în lei moldovenești conform cursului valutar a Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii judecătorești.

Concomitent, instanța de apel a reținut că în legătură cu faptul că cererea de chemare în judecată depusă de Todorocșian Veaceslav a fost admisă, prima instanță just a admis și cerința privind compensarea cheltuielilor de judecată. Totodată, instanța de apel va dispune spre încasare de la Bahnă Ion în beneficiul lui Todorocșian Veaceslav, suma de 350 lei, cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii privind încasarea dobânzii de întârziere, fapt confirmat prin ordinul de plată nr.43 din 26 octombrie 2022 și cheltuielile de judecată pentru asistența juridică în mărime de 2000 lei, care sunt rezonabile și necesare, confirmate prin bonul de plată seria QL nr.0975181 din 26 octombrie 2022.

La 22 februarie 2023, Bahnă Ion a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei cu trimiterea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată (f.d. 88-95).

În motivarea recursului, recurentul a menționat că a aflat întâmplător despre ședința de judecată din 19 mai 2022, s-a prezentat în ședința respectivă, fără a cunoaște esența cauzei și motivele acțiunii. Prima instanță i-a comunicat că ședința de judecată a fost fixată pentru medierea judecătorească, motiv din care a solicitat acordarea unui termen în vederea studierii cererii de chemare în judecată și a anexelor la acesta, cât și angajarea unui avocat întru reprezentarea intereselor în cadrul procesului respectiv. Astfel, a fost amânată examinarea cauzei pentru 31 mai 2022.

Recurentul a notat că la ședința de judecată din 31 mai 2022 nu se va putea prezenta, deoarece a intervenit o deplasare în interes de serviciu peste hotarele țării

în perioada 26 mai 2022 - 02 iunie 2022, și la 24 mai 2022 a solicitat respectuos instanței de judecată amânarea ședinței de judecată, anexând la cerere și probele ce confirmă deplasarea respectivă. Însă, prima instanță, fără a da o apreciere cererii de amânare, fără a-i acorda termen de pregătire cu prezentarea probelor în vederea apărării poziției sale, încalcându-i în acest sens dreptul la apărare, a purces la examinarea cauzei amânând pronunțarea hotărârii pentru data de 06 iunie 2022.

Recurentul a comunicat că deși, citația pentru ședința de judecată din 19 mai 2022 și cererea de chemare în judecată i-au fost expediate la adresa: mun. Chișinău, str. Vlad Țepeș, 55, ap. 29, plicul a fost returnat instanței, deoarece la moment acesta se află cu domiciliul la adresa: mun. Chișinău, str. Izvoarelor, 86, ap. 4 și a aflat întâmplător despre ședință de pe portalul instanțelor de judecată.

Recurentul Bahnă Ion a comunicat că este angajat la o agenție imobiliară și deseori este implicat în diferite deplasări în interes de serviciu, acestea nefiind planificate cu mult timp înainte, fiind ca regulă spontane. Așadar, deplasarea lui Bahnă Ion peste hotarele Republicii Moldova în perioada 26 mai 2022 - 02 iunie 2022 a fost efectuată în interes de serviciu, iar la data de 19 mai 2022 recurentul nu cunoștea că urmează să părăsească teritoriul țării și că va fi în imposibilitate de a se prezenta în ședința de judecată din 31 mai 2022.

Recurentul a invocat că Judecătoria Chișinău, sediul Centru, nu a asigurat un tratament egal părților pentru a-și apăra poziția în instanța de judecată, dând dovadă de un formalism excesiv la respingerea cererii de amânare a ședinței de judecată.

Recurentul Bahnă Ion a relevat că nu a dat dovadă de pasivitate pentru examinarea prezentului litigiu, ci din contra, a manifestat un activism judiciar și un interes sporit pentru litigiul pendinte. Chiar dacă nu recepționase citația pentru ședința de judecată din 19 mai 2022, acesta s-a prezentat în ședința respectivă.

Recurentul a menționat că în cererea de apel a invocat ca temei principal de casare a hotărârii primei instanțe faptul că prima instanță a examinat cauza în lipsa sa, însă Curtea de Apel Chișinău nu a înlăturat deficiențele de judecare a cauzei în prima instanță.

De asemenea, recurentul Bahnă Ion a specificat că a fost lipsit de posibilitatea de a cunoaște despre esența litigiului intentat, or, nici procedura prealabilă nu a fost realizată în speță, ca să aibă măcar o bănuială rezonabilă că pretențiile reclamantului rezultă din suma împrumutată de 5500 euro, pe care de fapt a returnat-o.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 17 noiembrie 2022.

La 16 ianuarie 2023, prin intermediul poștei electronice, copia deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces, inclusiv reprezentantului lui Bahnă Ion, avocatul Turchin Anatol, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d. 83).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Bahnă Ion, la 22 februarie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 24 martie 2023, a expediat în adresa intimatului Todoroschian Veaceslav, copia recursului declarat de Bahnă Ion, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizul de recepție, anexate la materialele dosarului (f.d. 103-105).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Bahnă Ion a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe,

suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Bahnă Ion, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Bahnă Ion.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc